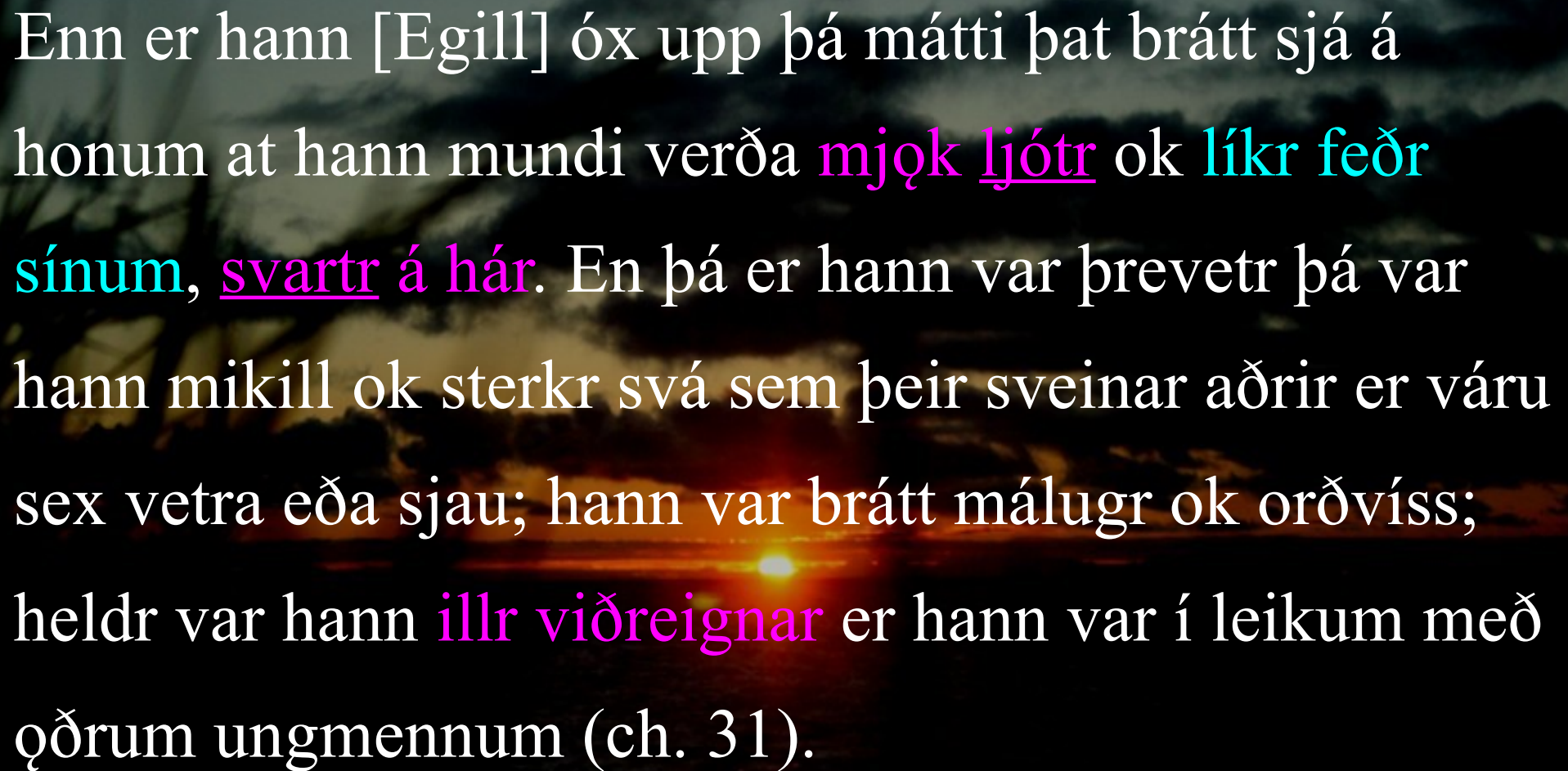

Troll and Ethnicity
in *Egils saga*

Var Þórólfr **mannanna vænstr ok gerviligastr**; hann var **líkr móðurfrændum sínum, gleðimaður mikill**, orr ok ákafamaður mikill í orlu ok inn mesti kappsmaður; var hann **vinsæll af orllum monnum**. Grímr var **svartr** maður ok **ljótr, líkr feður sínum, bæði yfirlits ok at skaplyndi**; gjörðisk hann umsyslumaðr mikill; hann var hagr maður á tré ok járn ok gjörðisk inn mesti smiður; hann fór ok opt um vetrum í síldfiski með lagnarskútu ok með honum húskarlar margir (ch. 1).

En er hann [Þórólfr] fœddisk upp þá var hann snemma mikill vexti ok **inn vænsti sýnum**; var þat allra manna mál at hann mundi vera **inn líkasti Þórólfi Kveld-Úlfssyni** er hann var eptir heitinn. Þórólfr var langt um fram jafnaldra sína at afli; en er hann óx upp gerðisk hann **íþróttamaðr** um flesta þá hluti er þá var monnum títt at fremja, þeim er vel váru at sér gervir. Þórólfr var **gleðimaðr mikill**; snemma var hann svá fullkominn at afli at hann þótti vel liðfœrr með qðrum monnum; varð hann brátt **vinsæll af alþýðu**; **unni** honum vel faðir ok móðir. (ch. 31)

Enn er hann [Egill] óx upp þá mátti þat brátt sjá á honum at hann mundi verða mjök ljótr ok líkr feðr sínum, svartr á hár. En þá er hann var þrevetr þá var hann mikill ok sterkr svá sem þeir sveinar aðrir er váru sex vetra eða sjau; hann var brátt málugr ok orðvís; heldr var hann illr viðreignar er hann var í leikum með qðrum ungmennum (ch. 31).

Úlfr inn óargi

Bjálfi ~ Hallbera ~ Hallbjörn hálftröll

Kveld-Úlfr ~ Salbjörg Berðlu-Káradóttir

Þórólfr Skalla-Grímr ~ Bera Yngvarsdóttir

Þórólfr Egill

tröll according to recent scholarship

“a generic portmanteau in the sagas [...] signifying all that is most threatening and offensive to social stability” (Arnold)

“öllum þessum víska sem ekki er jákvæð, rétt og frá guði, allt sem er ókunnugt og framandi og ómennskt” (Ármann Jakobsson)

“every strange thing that is evil and imbued with magic” (Ármann Jakobsson)

tröll acc. to Ármann Jakobsson, *Saga-book* 2008

1. = *jötunn*
2. human sorcerer
3. to indicate superlative size or strength
4. malignant spirit or ghost
5. = *blámaðr*
6. enchanted or summoned animal
7. heathen deity
8. unspecified enemy of the Christian faith
9. (= *brunnmigi*)

troll acc. to Ármann Jakobsson, *Saga-book* 2008

10. a person displaying specific behaviour

(cannibalism, immunity to weapons, extraordinary strength, allergy to daylight)

11. “berserks and those who undergo metamorphosis in battle”

12. used as a curse or pejoratively of opponents

13. strange creature, prior to identification

tröll in the Íslendingasögur

“Maðr er hér kominn úti fyrir dyrum,’ segir hann,
‘mikill sem tröll; en sá bað mik ganga inn ok spyrja
hvárt þu vildir úti eða inni tala við Egil Skalla-
Grímsson.’” (*Egils saga* ch. 61)

“Varð hann tröllum og líkari að aflu og vexti en
mennskum mönnum” (*Bárðar saga Snæfellsáss* ch. 6)

tröll in the Íslendingasögur

“Finnbogi sá hjá stólinum hvar stóð einn blámaður og þóttist hann eigi hafa séð leiðilegra mann. . . . Finnbogi segir: ‘Það ætla eg herra að fleiri kalli þetta tröll en mann.’” (*Finnboga saga* ch. 16; cf. *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* ch. 7; *Kjalnesinga saga* ch. 15)

tröll in the Íslendingasögur

“Kolfinnur mælti þá: ‘Mikið tröll ertu Búi,’ sagði hann,
‘er þú verst svo lengi jafnmörgum mönnum.’”

(Kjalnesinga saga ch. 16)

“Nú sé eg að hér er við tröll að eiga en ekki við menn.”

(Grettis saga ch. 57)

tröll in the Íslendingasögur

“Tröll, er þig bíta eigi járn.” (*Heiðarvíga saga* ch. 30)

“En sem Svartur sér bróður sinn dauðan tekur hann til að hamast sem tröll. . . . ekki beit á Svart heldur en annan berserk.” (*Gunnars saga Keldugnúpsfífls* ch. 14)

“Helgi mælti þá við Gunnstein: ‘Hvort ætlar fjandi þinn að hamast á oss?’ Gunnsteinn svarar: ‘Ekki mun eg tryllast á þér. . . .’” (*Fljótsdæla saga* ch. 19)

hamask and berserksgangr in Egils saga

“Þórólfr var sár mjök, en Bárðr meir, ok engi var ósárr á konungsskipinu fyrir framan siglu nema þeir er eigi bitu járn, en þat váru berserkir.” (ch. 9)

“Svá er sagt at þeim monnum væri farit er hamrammir eru eða þeim er berserksgangr var á, at meðan þat var framit þá váru þeir svá sterkir at ekki helzk við þeim. . . .” (ch. 27)

hamask and berserksgangr in Egils saga

“Þá váru þeir Þórðr í móti Skalla-Grími í leiknum ok moeddisk hann fyrir þeim ok gekk fleim léttara. En um kveldit eptir sólarfall þá tók þeim Agli verr at ganga; gjorðisk Grímr þá svá sterkr at hann greip Þórð upp ok keyrði niðr svá hart at hann lamðisk allr ok fekk hann þegar bana; síðan greip hann til Egils. Þorgerðr brák hét ambátt Skalla-Gríms; hon hafði fóstrat Egil í barnoesku. Hon var mikil fyrir sér, sterk sem karlar ok fjolkunnig mjök. Brák mælti: ‘Hamask þú nú, Skalla-Grímr, at syni þínum.’” (ch. 40)

conflated/overlapping concepts in the *Íslendingasögur*

Egils saga: *hamask = berserksgangr*

Fljótsdæla saga: *hamask = tryllask*

Gunnars saga: *at hamask sem tröll;*
tröll = berserkr

Heiðarvíga saga: “Tröll, er þig bíta eigi járn.”

Egils saga: “þeir er eigi bitu járn, en þat váru
berserkir.”

tröll characteristics

- unusual appearance
 - of dark aspect
 - uncommonly tall
 - ugly
- uncommonly strong in battle
 - boost in strength
 - impenetrable skin

Úlfr inn óargi

Bjálfi ~ Hallbera ~ Hallbjörn hálftröll

Kveld-Úlfr ~ Salbjörg Berðlu-Káradóttir

Þórólfur Skalla-Grímr ~ Bera Yngvarsdóttir

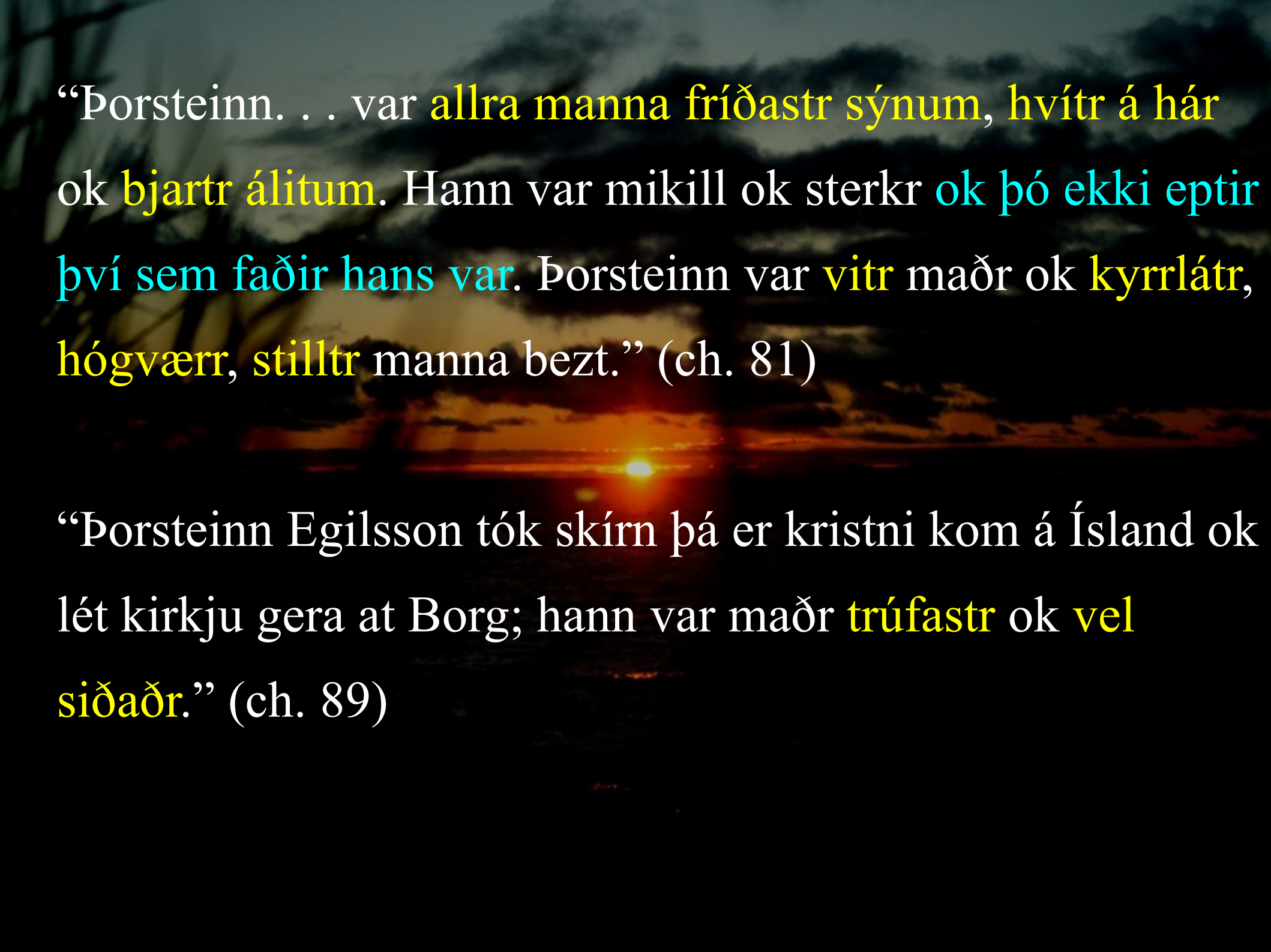
Þórólfur Egill

“Öll vǫru börn Egils **mannvænn ok vel viti** borinn” (ch. 68)

“Þorgerðr var **væn kona ok kvenna mest, vitr** ok heldr skapstór, en hversdagliga **kyrrlát**” (ch 80)

“Boðvarr. . . var **inn efniligsti maðr, fríðr sýnum**, mikill ok sterkr, svá sem verit hafði Egill eða Þórólfr á hans aldri.”
(ch. 80)

“Þorsteinn. . . var allra manna fríðastr sýnum, hvítr á hár ok bjartr álitum. Hann var mikill ok sterkr ok þó ekki eptir því sem faðir hans var. Þorsteinn var vitr maðr ok kyrrlátr, hógværr, stilltr manna bezt.” (ch. 81)

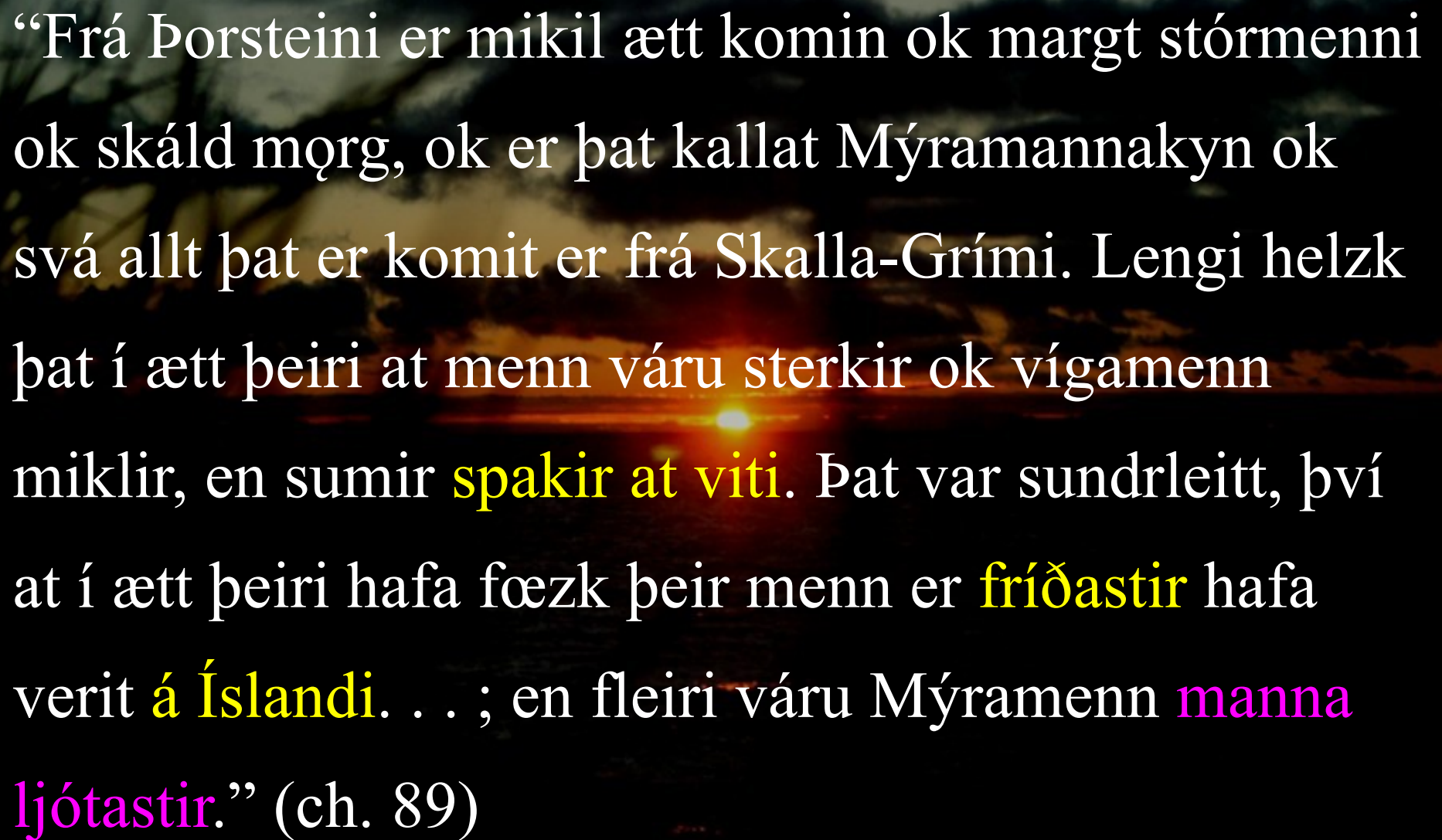
“Þorsteinn Egilsson tók skírn þá er kristni kom á Ísland ok lét kirkju gera at Borg; hann var maðr trúfastr ok vel siðaðr.” (ch. 89)

daughters: “Þorgerðr var elzt barna Egils; Bera þar næst” (ch. 68)

Boðvarr: “Egill unni honum mikit” (ch. 80)

Þorsteinn: “Egill unni honum lítit” (ch. 81)

Sonatorrek: “ætt mín á enda stendr” (st. 4)

“Frá Þorsteini er mikil ætt komin ok margt stórmenni ok skáld mǫrg, ok er þat kallat Mýramannakyn ok svá allt þat er komit er frá Skalla-Grími. Lengi helzk þat í ætt þeiri at menn váru sterkir ok vígamenn miklir, en sumir **spakir at viti**. Þat var sundrleitt, því at í ætt þeiri hafa fœzk þeir menn er **fríðastir** hafa verit **á Íslandi**. . . ; en fleiri váru Mýramenn **manna ljótastir**.” (ch. 89)

A sunset scene over a body of water. The sun is low on the horizon, creating a bright orange and yellow glow that reflects on the water. The sky is filled with dark, silhouetted clouds. In the foreground, the dark silhouettes of trees and branches are visible against the bright sky.

langeslag.org